

Wasa Dagblad

Wasa Dagblad Nr 4 Söndagen den 25 januari, 2026 — Fjärde årgången — ISSN 2954-2448

Här finns vi:
www.vpress.ovh
24/7

www.vpress.ovh

BLODPROVER

Arvoterveys – nytt lågprislabb skakar om vårdmarknaden i Vasa

Ett nytt privat laboratorium i Vasa väcker uppmärksamhet med priser som ligger långt under bransch-standard. Arvoterveys, som nyligen öppnat sina laboratorie- och bilddiagnostiktjänster, utmanar etablerade aktörer med tester som i vissa fall kostar bara en bråkdel av vad kunderna tidigare fått betala

Enligt bolagets egen prisjämförelse kostar lever-

värdet AFDOS endast 4 euro hos Arvoterveys, medan samma prov i andra laboratorier prissätts till mellan 23 och 39 euro. PSA-testet, som används vid screening av prostatabesvär, kostar 12 euro – jämfört med 53 till 100 euro hos konkurrenterna.

Bakom prissättningen ligger enligt företaget en förenklad verksamhetsmodell och fokus på basundersökningar utan onödiga tillägg. För konsumenter

innebär detta snabbare tillgång till tester och bättre insyn i kostnaderna.

Lanseringen sker i en tid då vårdkostnaderna diskuteras intensivt – och Arvoterveys kan tvinga hela branschen att se över sina priser.

Man kan boka en tid online (www.arvoterveys.fi) där du också kan hitta mer detaljerad information, Källa: Arvoterveys pressmeddelande

STADSDELAR

Etuovi: Centrum, Gerby och Sundom är populärast i Vasa

Var vill man bo i Vasa just nu? En färsk sammanställning från bostadssajten Etuovi.com visar tydligt vilka stadsdelar som lockar flest bostadssökande. I topp ligger Centrum, som behåller sin förstaplats tack vare närhet till service, arbetsplatser och kultur.

På andra plats klättrar Gerby, som avancerar två placeringar. Områdets kombination av småhus, natur och goda skolor fortsätter att attrahera barnfamiljer. Sundom, som länge varit en favorit, tappar en placering men håller sig kvar på tredje plats.

Palosaari faller något men är fortfarande populärt, särskilt bland studenter och unga vuxna. Värt att notera är Suvilahti, som klättrar hela nio placeringar – ett tecken på ett växande intresse för lugnare

bostads-områden utanför stadskärnan.

Listan speglar både livsstilsförändringar och ett bostadsmarknadsläge där köpare jämför mer än tidigare.

Källa: Etuovi.com / STT Info

Här är hela tabellen:

1. Centrum

2.	Gerby	(+2)
3.	Sundom	(-1)
4.	Bröndä	(-1)
5.	Lillkyro	
6.	Västervik	(+1)
7.	Sunnanki	(+9)
8.	Sandviken	(-2)
9.	Storviken	(+5)
10.	Västeräng	(-2)
- Källa: Etuovi.com / STT Info

VASA

Gratis frukost och korv för vintersportentusiaster i Vasa

Torsdagen den 29 januari bjuder staden Vasa in invånarna att röra sig på vintervandrings- och cykelvägar genom att erbjuda gratis frukost och korv. Evenemanget hålls vid korsningen mellan Träskgatan och Wolffska vägen, mitt emot Vaasan Sähkö.

Vintersportentusiaster kommer att erbjudas rullar och varma drycker från kl. 6 till 9. På eftermiddagen, från kl. 14 till 18, delas korv, varma drycker och små sötaker ut. Personal kommer att finnas närvarande under hela dagen.

Evenemanget bygger på Vaasas intensifierade vinterunderhåll, som syftar till att hålla gång- och cykelvägar säkra även under vintern. Samtidigt vill staden

och vinterunderhållstreprenören 06 Infra höra direkt feedback från användarna av rutterna.

Finlands trafiksäkerhetsråd kommer också att vara närvarande för att dela tips för säker vintercykling. Evenemanget är kostnadsfritt och öppet för alla.

Vaasa är Europas Gröna Lövsstad 2026 och har som mål att minska trafikutsläppen genom att främja promenader och cykling.

Källa: Vasa stad / STT Info

VINDKRAFT

Kristinestad och Närpes dominerar: mest vindkraft i hela Finland

Kristinestad och Närpes i Österbotten är i dag två av de kommuner i Finland som har mest installerad vindkraftkapacitet, motsvarande ungefär en hel kärnkraftverks årsproduktion. Enligt de senaste Tuulivoimatilastot 2025-uppgifterna hade Finland vid slutet av 2025 totalt över 9 400 megawatt (MW) installerad vindkraftkapacitet, med flest verk och största

kapaciteten i Österbotten och dess kustkommuner.

I Kristinestad och Närpes ligger flera av landets största landbaserade vindkraftparker. Ett av de mest uppmärksammade projekten är Pjelas vindpark, som med sina 56 turbiner och omkring 380 MW effekt är en av Finlands största enskilda anläggningar. Den producerar mer än 1 terawattimme förnybar el per år.

Vindkraftens snabba utbyggnad i dessa kommuner bidrar

till att minska beroendet av fossil energi och traditionell kärnkraft. Samtidigt ger investeringarna betydande lokala ekonomiska fördelar i form av arbetstillfällen, skatteintäkter och energiomställning. Medan regeringen planerar lagändringar för att styra nya projekt längre från tätorter, fortsätter Österbotten att vara hjärtat i Finlands vindenergi.

Källa: Suomen uusiutuva ry – Tuulivoimatilastot 2025

Vinter

JANUARISÖNDAGEN

Januarisöndagen firas i Laihela – minnet av 1918 lever vidare

På söndagen den 25 januari uppmärksammas Januari-söndagen i Laihela med en högtid som knyter samman historia, musik och lokal identitet. Dagen inleds klockan 10 med gudstjänst i Laihela kyrka, följt av en kransnedläggning vid minnesmärket över frihetskrigets hjältar från 1918.

Därefter fortsätter programmet vid Kaptenens hus på Kasernvägen. Där hedras de stupade också vid Hulmis minnesmärke, ackompanjerat av Laihela-manskör. Besökarna får dessutom en presentation av Kaptenens hus,

ledd av Olavi Koskinen, som belyser byggnadens historiska roll.

Musiken har en central plats under dagen. Sångerskan Mariam Sandhu uppträder tillsammans med ackompanjatören Jukka Kinnunen. Evenemanget avslutas i gemytlig anda med kaffe.

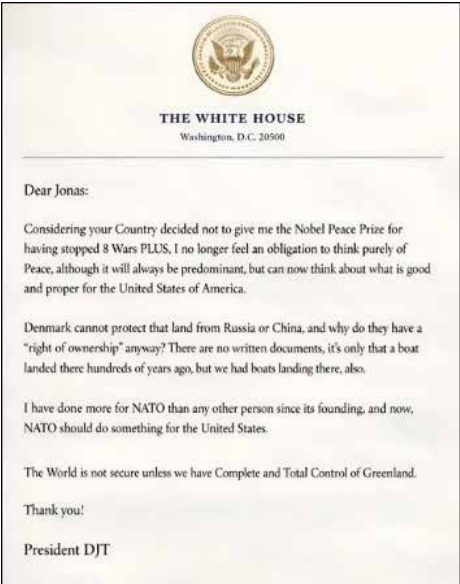
Arrangörerna betonar att Tammsöndagen inte bara handlar om historia, utan också om att föra minnet vidare till nya generationer.

Källa: Laihian kunta / kulttuuripalvelut
Bild: Minnesmärket i Hulmi

I DAG

LEDARE

President Trumps brev till Norges statsminister, där han kräver ”Fullständig och total kontroll över Grönland”

Käre Jonas:

Med tanke på att ert land beslutade att inte ge mig Nobels fredspris för att ha stoppat 8 krig PLUS, känner jag inte längre någon skyldighet att bara tänka på fred, även om det alltid kommer att dominera, utan kan nu tänka på vad som är gott och rätt för Amerikas förenta stater. Danmark kan inte skydda det landet från Ryssland eller Kina, och varför har de egentligen en ”äganderätt”? Det finns inga skriftliga dokument, det är bara en båt som landade där för hundratals år sedan, men vi hade båtar som också lade till där. Jag har gjort mer för NATO än någon annan sedan dess grundande, och nu borde NATO göra något för USA. Världen är inte säker om vi inte har fullständig och total kontroll över Grönland. Tack! President DJT

Uttalande från premiärminister Jonas Gahr Støre angående kommunikationen med president Donald Trump.

’Jag kan bekräfta att detta är ett sms som jag fick igår eftermiddag från president Trump. Det kom som svar på ett kort sms från mig

till president Trump som skickades tidigare samma dag, på uppdrag av mig själv och Finlands president Alexander Stubb. I vårt meddelande till Trump uttryckte vi vårt motstånd mot hans tillkännagivna tullhöjningar mot Norge, Finland och utvalda andra länder. Vi pekade på behovet av att avtrappa och föreslog ett telefonsamtal mellan Trump, Stubb och mig samma dag. Trumps svar kom strax efter att meddelandet skickats. Det var hans beslut att dela sitt budskap med andra NATO-ledare’, sade premiärminister Jonas Gahr Støre.

’Norges ståndpunkt om Grönland är tydlig. Grönland är en del av Kungariket Danmark, och Norge stöder fullt ut Kungariket Danmark i denna fråga. Vi stöder också att NATO på ett ansvarsfullt sätt vidtar åtgärder för att stärka säkerheten och stabiliteten i Arktis. När det gäller Nobels fredspris har jag tydligt förklarat, inklusive för president Trump, vad som är välkänt, att priset delas ut av en oberoende Nobelkommitté och inte av den norska regeringen.

Kommentar: President Trumps budskap till Norges statsminister är slående mindre för sin substans än för tonen och resonemanget. Genom att blanda ihop personligt missnöje över Nobels fredspris med svepande påståenden om krig, NATO och territoriell kontroll över Grönland, överger brevet diplomatiska normer till förmån för bravur och historisk förvrängning. Påståendet att suveräniteten vilar på vem som ”hade båtar som lagt till där” trivialiserar internationell rätt, medan kravet på ”fullständig och total kontroll över Grönland” bortser från både Danmarks rättsliga status och de grönländska folkens egna intressen. Premiärminister Stores svar understryker däremot en grundläggande poäng som Trump ignorerar: allianser, säkerhet och fred byggs på regler, institutioner och ömsesidig respekt – inte på hot, bitterhet eller ensidiga krav på rättighet.

NYHETER

JANUARISÖNDAGEN

Alavus (Alavo) står värd för landskapsfesten på Januarisöndagen i dag

Den traditionella landskapsfesten till minne av Tammissunnuntai (januarisöndagen) firas i Alavus den 25 januari 2026. Dagen inleds kl. 10:00 med en gudstjänst i Alavus kyrka under ledning av biskop Matti Salomäki, följt av kransnedlägg-

ning. Festprogrammet fortsätter vid Alavus skolcentrum med lunch och en huvudfest som börjar kl. 12:30. Årets högtidstalare är docenten i krigsvetenskap, Ilmari Käihkö. För den musikaliska stämningen står Flottans musikkårs mässingskvintett, och publiken bjuds även på folkdans av grup-

pen Tulikipuna-trio samt uppträdanden av lokala skolelever. Tammissunnuntai markerar minnet av händelserna 1918 och är en viktig samlingspunkt för regionens invånare. Festen är öppen för allmänheten, och arrangörerna önskar att gästerna intar sina platser senast kl. 12:25.

LUNGCANCER

Lungcancerscreening lanseras – 50–74-åringar som rökt länge söks

Pilotprojektet för lungcancerscreening, som började den 21 januari, kommer att genomföras med fem regionala sjukhus. Piloten är öppen för personer i åldern 50–74 år som har rökt länge i regionerna Uusimaa, Pirkanmaa, Österbotten, Nordösterbotten och sydvästra Finland.

Lungcancer är den vanligaste orsaken till cancerdödsfall i Finland. Cirka 3 000 personer diagnostiseras med sjukdomen varje år, och endast 15 procent av dem lever fem år efter diagnosen. I den metastatiska formen av sjukdomen är den genomsnittliga livslängden cirka sex månader. Pilotprojektet som nu lanseras kommer att studera tidig upptäckt av lungcancer med hjälp av lågdos lungavbildning och bedöma former av stöd för rökavvänjning som en del av screeningen.

Pilotprojektet genomförs av Oulu universitetssjukhus och det finska cancerregistret. Studien är exceptionellt omfattande regionalt. Universitetssjukhusen i Helsingfors, Uleborg, Tammerfors och Åbo samt Vasa centralsjukhus är involverade i genomförandet.

”Vi är mycket glada över att piloten för lungcancerscreening har lanserats med hjälp av ett omfattande samarbetsnätverk. Med hjälp av en så omfattande studie är det för första gången möjligt att pålitligt bedöma hur lungcancerscreening fungerar inom finsk sjukvård,” säger Tytti Sarkeala, screeningchef vid Finlands cancerregister. Det är förhoppningen att studien ska nå dem som tillhör en riskgrupp. Lungcancer är främst en sjukdom hos äldre personer. Endast 10 procent av fallen diagnostiseras hos personer under 60 år. Den största riskfaktorn är rökning, och det uppskattas att upp till 30 procent av långvariga rökare utvecklar lungcancer. Det är därför piloten som nu lanseras riktar sig till 50–74-åringar som har rökt i mer än 25 år. Pilotstudien söker 1 200 deltagare. Några av dem kommer att genomgå en lungröntgen i början och slutet av studien, och alla deltagare kommer att erbjudas stöd i att sluta röka. Deltagandet i studien varar i två år och inkluderar två besök hos studiesköterskan. Till skillnad från andra cancerscreeningar i Finland kan lungcancerscreening inte skickas personliga inbjudning-

ar till målgruppen. En långvarig rökhistorik finns inte tillgänglig i registren, så de som tillhör en riskgrupp måste själva registrera sig för studien. ”Lungcancer fortskrider ofta länge utan symtom, vilket är anledningen till att det är viktigt för personer i riskgrupper att delta i screening. Vi hoppas att piloten för screening kommer att nå riskgrupper så bra som möjligt. Det är ofta möjligt att behandla lokal lungcancer kurativt, men prognosen för en metastaserad sjukdom är oftast dålig,” säger Jussi Koivunen, specialist i onkologi vid Uleåborgs universitetssjukhus. Stöd för rökavvänjning är en nyckelkomponent i pilotprojektet för lungcancerscreening. Enligt internationella studier har mer än 70 procent av dem som deltagit i screening känt att screening har ökat deras motivation att sluta röka. ”När screening kombineras med stöd för rökavvänjning kan fördelarna även omfatta förebyggande av andra rökrelaterade sjukdomar och hantering av de totala sjukvårdskostnaderna,” fortsätter Koivunen. Syftet med screeningpiloten är att producera information om effektiviteten av lungcancerscreening, främja tidig upptäckt av sjukdomen och stödja rökavvänjning. Studien genomförs som en del av EU-CanScreen-projektet, som är medfinansierat av EU. Anmälan till studien är nu öppen på www.keuhko.fi. Källa: Finska cancerregistret

Photo Supplement

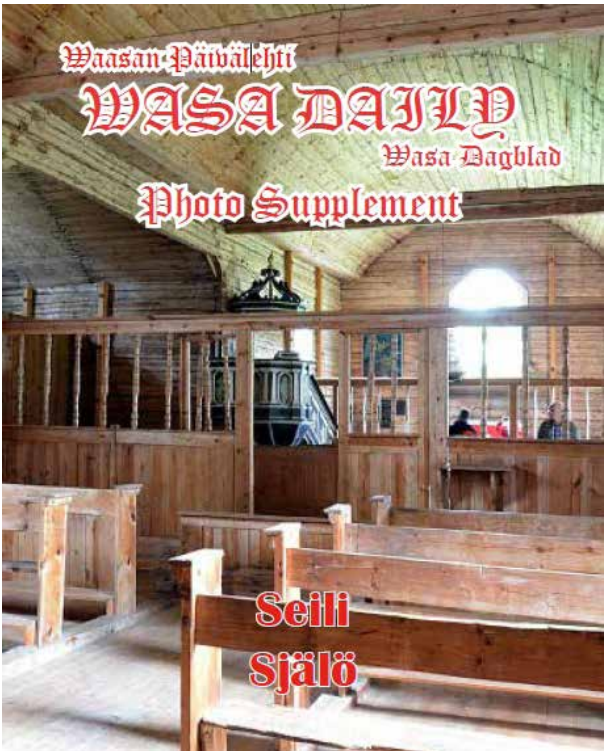

Photo Supplement

Seili Sjalö

vpress.ovh

NYHETER

JANUARISÖNDAGEN

Militärmästare och professor Annukka Jokipii stjärna vid Januarisöndagen – Vasa firar fosterlandet

Vasa stadshus fylls på söndag av feststämning när den traditionella Januarisöndagen (Tammisunnuntai) samlar vänner av försvaret. I fokus står minnet av de fallna, de ungas röst och historisk kvinnokraft.

Den sista söndagen i januari är en viktig dag i Vasas kalender. Januarisöndagen firas den 25 januari 2026 med högtidliga former, och evenemanget är öppet för alla som är intresserade av landets säkerhet och veteranernas arv. Österbottens Försvarsgille ansvarar för arrangemangen med stöd av Österbottens regionalbyrå.

Dagens festtalare är en verklig mångsysslare: Vasa universitets professor Annukka Jokipii. Hon är inte bara en akademisk toppkraft utan även en banbrytare inom försvaret. Jokipii är den första kvinnan i Finland som har nått militärgraden militärmä-

tare i reserven. Under festen uppmärksammas även att det i år har gått 30 år sedan kvinnor fick möjligheten till frivillig värnplikt – en stig som redan 10 000 kvinnor har vandrat.

Högtidligheterna inleds kl. 16 vid Traditionsmuren på Kasernplan med kransnedläggning, fanborg och hedersvakt. Huvudfesten i stadshuset börjar kl. 17.30. Förutom tal och prisutdel-

ning för skolele-vernaskrivtävling bjuds det på stämningsfull musik av Flottans musikkårs mässingskvintett, som framför klassiker som Jägar marschen.

VASA UNIVERSITET

Universitetet i Vasa bland världens 300 bästa i ämnet ekonomi

Universitetet i Vasa har tagit ett viktigt steg i den internationella rankingvärlden: inom Business and Economics rankas universitetet nu bland de 251–300 bästa i världen i Times Higher Educations (THE) ämnesvisa ranking. Detta speglar den höga kvaliteten på forskning och utbildning vid det västfinska universitetet.

THE-rankningen jämför internationellt universitetens prestationer inom flera områden, såsom forskningens kvalitet, undervisning, citeringar och internationellt samarbete. Vasa ligger nu högt i listan för ekonomiämnet, vilket bekräftar universitetets globala konkurrenskraft.

Utöver ekonomi har universi-

tetet också goda resultat på andra områden: datavetenskap och samhällsvetenskaper hamnade i klassen 401–500, medan ingenjörsvetenskap behöll sin plats i samma intervall.

Martin Meyer, vicerektor med ansvar för internationella relationer, säger att resultatet är ett bevis på universitetets långsiktiga satsningar på forskning och internationalisering. Forskningsprojekt som tar sig an globala utmaningar, exempelvis hållbar affärsutveckling och energiomställning, har bidragit till framgången.

Rankingen stärker Universitetet i Vasas ställning som ett attraktivt lärosäte för både studenter och forskare från hela världen.

Källa: STT Info / Vaasan yliopisto
Bild: Vasa unviertret, fri att använda

VASA

Vad skulle du göra för miljön med 50 000 euro? Vasa bjuder in invånarna att agera grönt

Staden Vasa ger sina invånare en unik möjlighet att påverka stadens miljöarbete genom att föreslå gröna satsningar med en budget på 50 000 euro. I samband med att Vasa är utsedd till European Green Leaf City 2026 kan invånarna lämna idéer som stärker hållbarhet, naturens mångfald och invånarnas välmående.

Idéfasen för projektet pågår fram till 8 februari, och förslagen tas emot via Vasas webbplats eller på stadens servicepunkter. Efter att idéerna samlats in hålls en omröstning online mellan 11 och 29 mars, där allmänheten får rösta fram de bästa förslagen. Den vinnande idén presenteras 10 april, och dess genomförande följs på stadens sociala medier.

– Med detta initiativ vill vi uppmuntra vasaborna att tänka kreativt när det gäller att förbättra

vår stad genom konkreta miljöprojekt. Green Leaf-utmärkelsen lägger extra fokus på ekologiska lösningar och hållbar stadsmiljö, säger Vaasa strategichef Suvi Aho.

Målet är att få fram handfasta, praktiska idéer – till exempel stadsodlingar, åtgärder som främjar biologisk mångfald eller projekt som höjer energieffektiviteten. Förra året var vinnande förslag lånade roddbåtar, vilket ökade invånarnas kontakt med

naturen och erbjöd nya sätt att njuta av stadens vattenmiljöer.

Som European Green Leaf City vill Vasa visa hur medborgarnas idéer kan bli verklighet när staden engagerar sig i hållbarhetsfrågor. Initiativet är också ett tecken på en bredare trend där städer involverar sina invånare i att forma framtidens gröna samhällen.

Källa: Vasa stad / STT-pessmeddelande
Vad skulle du göra för miljön med 50 000 euro?

SKÄRMTID

THL: Adjö smartphone? Nya strikta rekommendationer för barn publicerade – Minister: ”Vi behöver stöda föräldrar”

De senaste nationella digitala rekommendationerna sätter siffrorna på bordet: barn under 13 år rekommenderas inte att ha egna smartphones alls. Regeringen överväger till och med lagstadgade begränsningar av sociala medier.

Den finska regeringen och experter har publicerat de efterlängtade nationella digitala rekommendationerna för barns fritid. Budskapet är tydligt: barns skärmtid måste begränsas drastiskt och köp av enheter måste skjutas upp.

Den mest betydande policyn gäller smartphones. Den rekommenderade åldersgränsen för att köpa egen smartphone har nu höjts till 13 år. För dem som är yngre än så rekommenderas inte alls att ha en egen enhet. Enligt de nya riktlinjerna är sociala medier också ett förbjudet område för barn under 13 år.

Hur man begränsar skärmtid:

Barn under 2 år: Ingen skärmtid alls.

2-5 år: Upp till en timme per dag.

6-10 år gammal: Upp till

en timme per dag.

11-13 år: Upp till två timmar om dagen.

Minister visar restriktioner på sociala medier

Socialförsäkringsminister Sanni Grahn-Laasonen betonar vuxnas ansvar för att skydda barndomen. ”Rekommendationerna ger föräldrar stöd och stöd. Under premiärminister Orpos ledarskap undersöker vi för närvarande möjligheten att förbjuda sociala medier för barn under 15 år,” påpekar Grahn-Laasonen.

Idrottsminister Mika

Poutala utmanar också familjer att byta skärmtid mot utomhusaktiviteter och lek. Utbildningsminister Anders Adlercreutz hoppas däremot att skolor och hem ska arbeta nära tillsammans för att genomföra de nya policyerna.

De nya rekommendationerna baseras på omfattande forskningsdata och kommentarer från mer än 6 000 föräldrar. Nästa steg blir att förbereda rekommendationer för unga i åldern 13–18 år.

Källa: THL

VASA UNIVERSITET

Forskning: Öppen dialog kan lösa bittra miljökonflikter – ”Organisationer ses fortfarande som bromsklossar”

En ny doktorsavhandling vid Vasa universitet efterlyser lagändringar och en attitydförändring: Miljöorganisationernas expertis går förlorad om myndigheterna bara ser dem som motståndare.

Den finländska miljörelsen har färdats långt från 1970-talets lokala aktioner, som vid Kojärvi, till dagens globala klimatfrågor. Trots att organisationerna i dag har fler formella sätt att påverka, utnyttjas deras fulla potential sällan.

Terhi Raikas visar i sin doktorsavhandling i offentlig rätt att myndigheternas inställning till miljöorganisationer varierar kraftigt. I vissa kommuner ses de som viktiga partner, medan de i andra betraktas som

besvärliga ”bromsklossar” som bara fördröjer beslutsprocesser.

Extinction Rebellion dominerar rubrikerna – expertis hamnar i skuggan
Den nuvarande debatten om miljöaktivism dominerar ofta av civil olydnad och rörelser som Elokapi (Extinction Rebellion). Enligt Raikas är detta bara toppen av isberget.

– Elokapi får mycket medieutrymme, men det är bara en påverkansmetod bland många. Det är viktigt att den civila olydnaden inte överskuggar organisationernas omfattande expertarbete och officiella inflytande, påpekar Raikas.

Studien lyfter fram exempel där myndigheter mött en olaglig demonstration genom att gå ut och lyssna på aktivisterna i stället för att bara försöka skingra dem. Enligt Raikas kan en sådan direkt dialog bryta ner motsättningar och faktiskt göra beslutsfattandet smidigare i längden.

Lagstiftningen behöver uppdateras

I Finland har tolkningen av civil olydnad länge vilat på rättspraxis från 1980-talet. Raikas noterar att man i länder som Sverige och Schweiz redan har en modernare syn, där aktivism i vissa fall kan ses som berättigad utifrån ett så kallat ”nödtillstånd”.

Enligt Raikas bör den finländska lagstiftningen uppdateras för att motsvara dagens medborgaraktivism. Detta skulle förtydliga spelreglerna för såväl myndigheter och organisationer som för allmänheten.

– Miljöorganisationerna svarar nu på utmaningar som i och med klimatkrisen och förlusten av biologisk mångfald är mer komplexa än någonsin tidigare, konstaterar Raikas.

Källa: Pressmeddelande från Vasa universitet (15.1.2026), Terhi Raikas doktorsavhandling: Ympäristöjärjestöjen asema yhteiskunnallisen ja oikeudellisen muutoksen ilmentäjänä.
Bild: Terhi Raikas. Bilden får fritt användas.

KONST

Eero Nelimarkka på Ateneum – Österbottniska landskap i ramp-ljuset

Ateneum öppnar den 13 mars en omfattande utställning med Eero Nelimarkkas (1891–1977) konstnärskap. För första gången presenteras hans livsverk i Helsinki med verk som sträcker sig från poetiska landskap till uttrycksfulla porträtt.

Nelimarkka, född i Vasa som son till en tvätterska, blev en av Finlands mest folkkära konstnärer. Utställningen visar målningar, teckningar och fotografier som speglar hans unika blick på världen, där vardagliga motiv ofta bär en dold, nästan magisk laddning.

Detta är en utställning för både konstantusiaster och nyfikna besökare, och den pågår 13 mars – 13 september 2026.

Källa: Ateneum Art Museum / Ateneum.fi

KUNTSI

Berlinkonst pulserar i Vasa – Miettinen Collection: Body Politics-utställningen öppnades på Kuntsi

Konstsamlaren Timo Miettinen, utställningschef Maaria Salo och amanuenserna Noora Lehtovuori, Janna Sirén och verkställande direktör Riina Kylätasku från Vasas museer. Usko Gutheils *Gymnastics* i bakgrunden.

Maaria Salo. Amoako Boafo *Body Politics* och Timo Miettinen

Konstnärliga kroppar, identitet och samhälleliga maktstrukturer tar plats när Miettinen Collection: Body Politics öppnar på Kuntsin modern konstmuseum i Vasa. Den internationellt uppmärksammade utställningen, som tidigare visats i Tyskland och i Helsingfors, presenterar nu över 120 verk av 52 konstnärer i en unik version för Vasa. En sällsynt, magnifik, tankeväckande utställning.

Det är en dynamisk och tankeväckande show som ställer frågor om människokroppen som subjekt och som social konstruktion. Titelverket *Body Politics 3* av den ghanasvenske konstnären Amoako Boafo utforskar etnicitet, identitet och maskulinitet genom sina karakteristiska, fingerarbetade penseldrag. I utställningen visas också fotografier, målningar, skulpturer, videokonst och installationer som speglar samtiden och personliga reflektioner kring kroppens betydelse.

Besökarna möter verk av såväl internationella pionjärer som queer-ikoniska Tom of Finland (Touko Laaksonen, 1920–1991) och Jürgen Klauke som av yngre konstnärer som Alexander Basil och Karim Boumjin. Svenska och finska namnkunniga konstnärer som Elina Brotherus, Emma Sarpaniemi och Iiu Susiraja tolkar kroppslighet i vardagliga, lekfulla och ibland absurda självporträtt.

Utställningen ser på kroppen som en arena för socia-

Paris Giachoustidis *Enigmatic Merlin*, 2025, kuva / foto / photo: Courtesy Miettinen Collection

la normer, kroppsideal och teknologi, men också som plats för lust, sjukdom och död. Detta gör *Body Politics* till en engagerande helhet där betraktaren både konfronteras och inspireras.

Utställningen pågår på Kuntsi till den 4 april och är

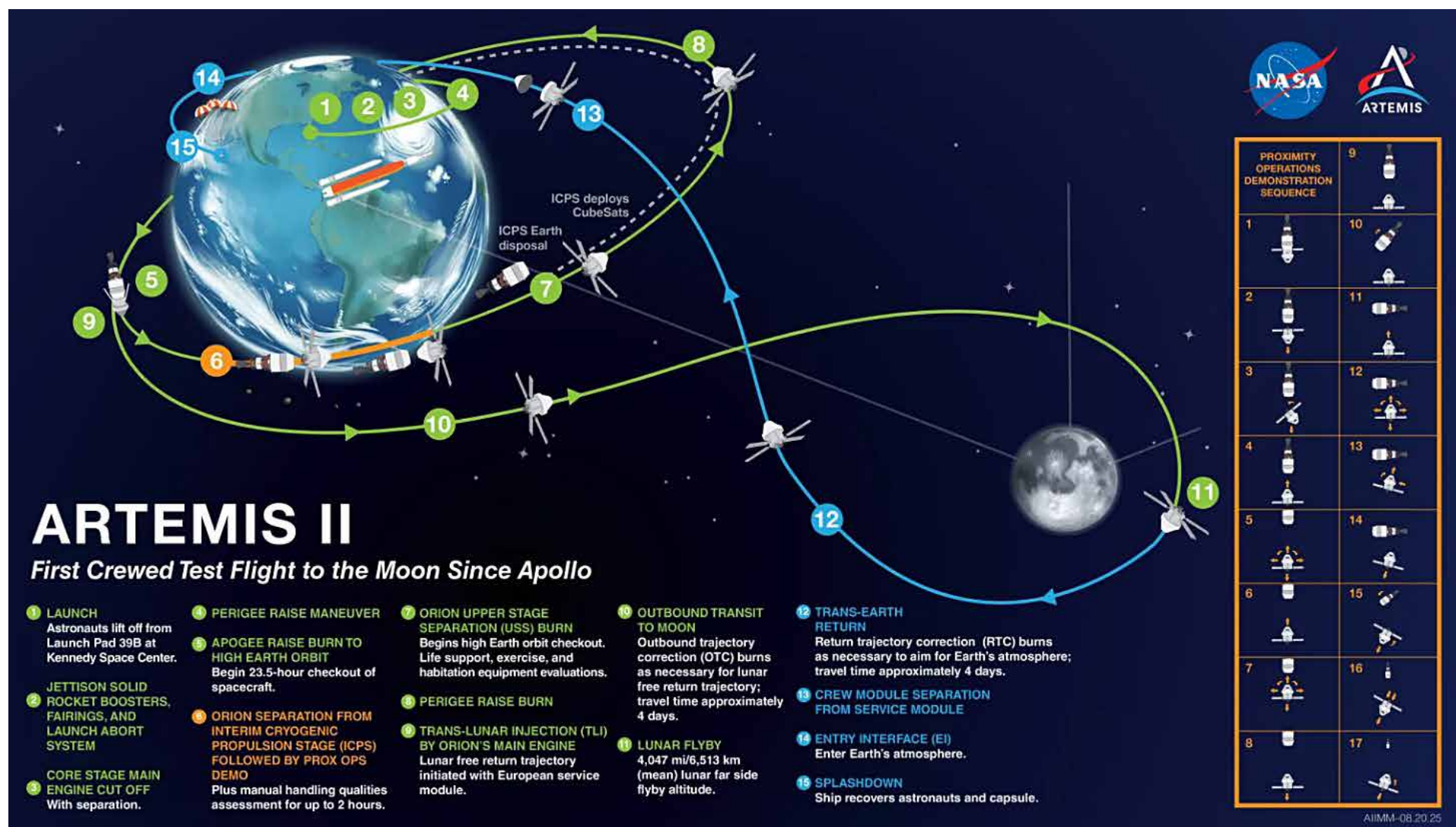
en del av en internationell visningsserie av Miettinen Collection, baserad på samlingen som omfattar över 1 500 verk.

Källa: Kuntsis museum för modern konst och Vasa museer.

LÄSNING

ARTEMIS II

**NASA förbereder den historiska Artemis II- månfärden, den första på 50 år
Avfärd mellan den 6 och 11 februari?**

NASA närmar sig start av Artemis II, ett historiskt bemannat rymduppdrag som ska föra astronauter runt Månen för första gången på över femtio år.

Rymdraketen SLS och rymdfarkosten Orion har flyttats till Kennedy Space Center i Florida för sista förberedelser inför uppskjutningen, som tidigast planeras den 6 februari 2026. Den tio dagar långa resan kommer inte att landa på månens yta, men astronauterna ska testa avgörande system för livsuppehållning, navigering och kommunikation inför framtida landningar.

Besättningen består av kommandör Reid Wiseman, pilot Victor Glover, uppdragsspecialist Christina Koch samt den kanadensiska rymdorganisationens astronaut Jeremy Hansen. De kommer att färdas längre bort från Jorden än någon människa gjort sedan Apollo-eran. Nästa stora milstolpe är en så kallad

wet dress rehearsal, där raketens tankning och nedräkningsprocedurer ska testas inför den verkliga star-ten.

Artemis II är det första bemannade uppdraget inom NASA:s Artemis-program, vilket syftar till en håll-bar återkomst till Månen och senare bemannade uppdrag till Mars. Erfarenheterna från detta uppdrag förväntas bli avgörande för planeringen av Artemis III, som siktar på en bemannad månlandning.

Rymdexperter beskriver uppdraget som ett viktigt steg i mänsklighetens utforskning av rymden, med test av system och procedurer som är nödvändiga för framtida längre rymdresor.

Källa: Final Steps Underway for NASA's First Crewed Artemis Moon Mission - NASA
Bilder: NASA

ARTEMIS II

Astronauterna som ska flyga runt månen

NASA:s Artemis II-uppdrag förbereder sig för att sända människor runt månen för första gången på över femtio år. Fyra erfarna astronauter från NASA och den kanadensiska rymdorganisationen (CSA) är utvalda att delta i den planerade tio dagar långa resan,

som ses som ett viktigt steg inför framtida månlandningar och djupare rymdutforskning.

Reid Wiseman är befälhavare för Artemis II och har tidigare flugit i rymden som flygingenjör på Internationella rymdstationen (ISS). Han valdes till NASA-ast-

ronaut 2009 och har loggat över 165 dagar i rymden. Wiseman har också tjänstgjort som chef för Astronaut Office, där han lett astronautkåren innan han fick sin nuvarande uppgift.

Som pilot för missionen finns Victor Glover, en erfaren testpilot och flygingenjör. Glover var

pilot på SpaceX:s Crew-1-uppdrag till ISS och har samlat tusentals flygtimmar på över 40 olika flygplanstyper.

Christina Koch kommer att tjänstgöra som missionsspecialist. Hon slog rekord för den längsta sammanhängande rymdfärden av en kvinna med 328 dagar ombord på ISS och deltog i flera historiska rymdpromenader, inklusive de första helt kvinnliga rymdpromenaderna.

Den fjärde medlemmen är Jeremy Hansen, missionsspecialist från CSA. Hansen blir den första kanadensaren att flyga bortom låg jordbana på ett bemannat uppdrag. Han valdes till astronaut 2009 och har arbetat med operationsroller vid NASA:s Mission Control Center.

Tillsammans representerar dessa fyra astronauter en internationell mix av erfarenhet och skicklighet inför nästa kapitel i mänsklighetens utforskning av rymden.

UKRAINE PRESIDENT

The President Met with Ukrainian Youth

23 January 2026

On the eve of International Day of Education, President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy took part in the Second National Forum of Talented Youth. This event is organized for the second year in a row by the Fund of the President for Education, Science and Sports to recognize the achievements of young Ukrainians at the national level, as well as to showcase prospects for professional development in Ukraine.

The forum brought together over 600 participants from across the country, including winners of international and national Olympiads, the 2025 WRO Robotics Olympiad, gradu-

ates with the highest NMT scores, and winners of the 2025 Youth Olympic Games.

“We are grateful that you are in Ukraine, and this is the truth. I think we should all, first of all, be grateful to our military. Thanks to them, Ukraine exists. And secondly, we should be grateful to you. You give this energy and motivation to fight for what Ukraine is. Above all, Ukraine is our freedom and our people,” the Head of State said.

Volodymyr Zelenskyy emphasized that, during wartime, Ukraine has made significant progress in technological development, especially in the defense sector, and it is important not to lose this expertise after

peace is restored.

“Everything that today serves the front and preserves our defense capabilities will, in peacetime, serve the peaceful process. The same frontline medicine will work exclusively for the civilian sector after the war. Technologies, demining, and so on. Everything connected today with drones, engineering, mathematics – all that which was lost for many years in Ukraine has now found its place,” the President noted.

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-No-Derivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

USA

USA stannar i Nato och försvarar Europa – men till ett högt pris

WASHINGTON – Pentagon har officiellt släppt 2026 års nationella försvarsstrategi (NDS), som bekräftar att USA förblir medlem i Nato. Samtidigt stakar dokumentet ut en historisk kursändring: Europa måste nu ta huvudansvaret för sitt eget konventionella försvar.

Dokumentet, som signerats av försvarsminister Pete Hegseth, prioriterar i första hand det amerikanska hemlandets försvar och gränssäkerhet. Det andra huvudmålet är att avskräcka Kina i Indo-Stilla havet. Ryssland klassas i strategin som ett ”hanterbart hot” som i första hand bör bemötas av europeerna själva.

Kärnan i strategin är ett nytt krav på bördefördelning. USA driver på för en ny standard där allierade förväntas höja sina försvarsanslag till hela 5 procent av BNP. Budskapet till Bryssel är tydligt: det amerikanska stödet kommer i framtiden att vara ”kritiskt men begränsat”, med fokus på kärnvapenavskräckning och högteknologi, medan Europa förväntas stå för huvuddelen av de markstridskrafter som krävs.

Kommentar: Strategisk realism eller ett övergivet Europa? 2026 års försvarsstrategi är en tydlig signal om att ”America First”-politiken nu är djupt rotad i militärallian-

sen. Washington lämnar inte Nato, men man förändrar sin roll från att vara alliansens universella garant till att bli en selektiv partner.

För Europa är detta den sista väckarklockan. Strategin förmedlar att konventionella styrkor och materialupphandlingar måste finansieras av Europa självt. Även om USA:s säkerhetsgarantier kvarstår, förskjuts tyngdpunkten tydligt mot Stilla havet och de egna gränserna. Europa måste nu mogna militärt snabbare än någonsin tidigare.

Lähde / Källa: U.S. Department of Defense / Department of War (23.1.2026).

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Albert Edelfelt
Istuva alaston, 1903
Finlands Nationalgalleris samling /
Konstmuseet Ateneum

1984

EN ROMAN AV George Orwell

Del 15

Att glömma vad det än var nödvändigt att glömma, sedan dra tillbaka det i minnet igen i det ögonblick då det behövdes, och sedan snabbt glömma det igen, och framför allt, att tillämpa samma process på själva processen – det var den ultimata subtiliteten: att medvetet framkalla medvetelslöshet, och sedan, ännu en gång, bli omedveten om den hypnos du just hade utfört. Till och med för att förstå ordet ”dubbeltänk” måste man använda sig av dubbeltänkande.

Lärarinnan hade påkallat deras uppmärksamhet igen. “Och nu ska vi se vem av oss som kan röra tårna!” sa hon entusiastiskt. “Rätt över från höfterna, snälla, kamrater. Ett-två! Ett-två...”

Winston avskydde denna övning, som skickade ilande smärtor hela vägen från hälarna till skinkorna och ofta slutade med ett nytt hostanfall. Den halvt angenäma beskaftenheten försvann ur hans meditationer. Det förflutna, reflekterade han, hade inte bara förändrats, det hade faktiskt förstörts. För hur skulle du kunna

fastställa ens det mest uppenbara faktum när det inte fanns någon uppteckning utanför ditt eget minne? Han försökte komma ihåg vilket år han första gången hade hört talas om Storebror. Han trodde att det måste ha varit någon gång på sextioalet, men det

var omöjligt att vara säker. I partiets historieskrivning figurerade naturligtvis Storebror som revolutionens ledare och väktare sedan dess alla tidigaste dagar. Hans bedrifter hade gradvis skjutits bakåt i tiden, tills de redan hade spridit sig in i fyrtio- och trettioalens sagolika värld, då kapitalisterna i sina underliga cylindriska hattar ännu åkte genom Londons gator i stora, glänsande bilar eller hästvagnar med glassidor. Man visste inte hur mycket av denna legend som var sann och hur mycket som var påhittat. Winston kunde inte ens komma ihåg vid vilket datum själva partiet hade bildats. Han trodde inte att han någonsin hade hört ordet Ingsoc före 1960, men det var möjligt att det i sin gammalspråks-

form – det vill säga “engelsk socialism” – hade varit aktuellt tidigare. Allt smälte till dimma. Ibland kan du faktiskt sätta fingret på en definitiv lögn. Det var till exempel inte sant, som det hävdades i partiets historieböcker, att partiet hade uppfunnit flygplan. Han mindes flygplan sedan sin tidigaste barndom. Men du kunde inte bevisa någonting. Det fanns aldrig några bevis. Bara en enda gång i hela sitt liv hade han i sina händer hållit omisskännliga skriftliga bevis för förfälskning av ett historiskt faktum. Och vid det tillfället...

“Smith!” skrek den arga rösten från tv-skärmen. “6079 Smith W! Ja, du! Böj dig lägre, tack! Du kan bättre än så. Du försöker inte. Sänk, tack! Det är bättre, kamrat. Stå nu i lugn och ro, hela truppen, och se på mig.»

En plötslig varm svett hade brutit ut över hela Winstons kropp. Hans ansikte förblev helt outgrundligt. Visa aldrig bestörtning! Visa aldrig bitterhet! En enda glimt i ögonen kan avslöja dig. Han stod och såg på, medan lärarinnan lyfte armarna över huvudet och – man kunde inte säga graciöst, men med anmärkningsvärd prydighet och effektivitet – böjde sig ned och stack in den första fingerleden under tårna.

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

DEN FÖRSTA HÖGTALAREN
Han: Den första högtalaren gjordes av ett ben.
Hon: Är det möjligt?
Han: Ja, av Adams revben.

SÅDANT SOM MAN SER OCH INTE SER
Lärarinnan: Saker som man ser kallas konkreta eller verkliga, saker som man inte ser kallas, – Nå Lisa O-o-o-
Lisa: Oanständiga.

MÅLARE ELLER POET
- Jag vet inte om jag skall bli poet eller målare.
– Bli målare.
– Har Ni sett några av mina tavlor?
– Nej, man jag har läst ett par av Edra dikter.

TRETTON VID BORDET
Har Ni någonting emot att det är tretton vid bordet?
– Jo, om det endats finns mat för tolv.

ROLLS-ROYCE
Anna: – Var det kärlek vid första ögonkastet? Dag-ny: – Absolut. Genast då jag såg honom i hans nya Rolls- Royce.

ARBETE DÖDAR INGEN
– Varför arbetar Ni inte ?
Hårt arbete dödar ingen.
– Ni misstar Er frun.
Jag förlorade mina båda hustrur på det viset.

BORTSPRUNGEN
– Har pojken några särskilda märken på vilka man kan känna igen honom, frågade poliskonstapeln av fadern vars son hade sprungit bort. – Nej inte ännu, men får jag bara tag i honom skall det ej dröja länge förrän så är fallet.

LUNDBERG
– Känner du Lundberg?
– Javisst! Jag känner honom så bra, att jag inte mera känner honom.

INTE HEMMA
Frun: Där kommer fru Pettersson, säg att jag ej är hemma.
Tjänarinnan: Bra frun.
Frun: Nå vad sade hon.
Tjänarinnan: Gud vare lov.

VACKERT UTSEENDE
– Och så har han så vackert uttryck i ansiktet.
– Ja, var sku’ han annars ha det då?

I SKOLAN
Läraren: Nå Karl, kan du nämna ett par exempel på nånting som är genomskintligt.
Karl: Ett spjälstaket och ett nyckelhål.

TID ATT GIFTA SIG
– Maud gick till en astrolog för att fråga när det var bäst för henne att gifta sig.
– Nå vad sa han henne.
– Han såg på henne ett tag och sa henne, att hon skulle gripa första bästa tillfälle.

BAGAGE
– Var är allt Ert bagage.
– Jag har förlorat det.
– Alltsamman? Hur gick det till?
– Korken föll ur.

DÅLIG SÅNG
– Vad fick du för din sista sång?
– Ingenting. Ingen kvinna vill sjunga den.
Jag kallade nämligen den Ack om jag vore ung igen.

LOTT
– Pettersson har aldrig kommit över sina pengar på ett hederligt sätt.
– Han vann dem på lotteri.
– Ja då hade han säkert stulit lottsedeln.

KORSORD
– Vad gör du nu för tiden?
– Jag löser korsordsgåtor.
– Inte lever du av det?
– Nej, men Inte dör jag av det heller.

Astronomic picture of the week:

Aurora around Saturn's North Pole

Are Saturn's auroras like Earth's? To help answer this question, the Hubble Space Telescope and the Cassini spacecraft monitored Saturn's North Pole simultaneously during Cassini's final orbits around the gas giant in September 2017.

Image Credit: NASA, ESA, Hubble, OPAL Program, J. DePasquale (STScI), L. Lamy (Obs. Paris)

Explanation: Are Saturn's auroras like Earth's? To help answer this question, the Hubble Space Telescope and the Cassini spacecraft monitored Saturn's North Pole

BLOGGSKRIBENTER

Skriv i Wasa Dagblad – Vi söker blogg-författare!

Älskar du att dela med dig av dina tankar, erfarenheter eller kunskaper? Wasa Dagblad söker nu engagerade blogg-skribenter som vill skriva intressanta och inspirerande texter för våra läsare.

Oavsett om du gillar att skriva om lokala nyheter, kultur, livsstil, företagande eller personliga reflektioner – din röst är välkommen hos oss!

Att skriva för *Wasa Dagblad* är ett utmärkt sätt att nå en bredare publik, knyta kontakter och utveckla din kreativitet. Ingen tidigare erfarenhet krävs – allt du behöver är idéer och entusiasm! Vi uppskattar olika perspektiv och nya röster som speglar vår gemenskap.

Intresserad? Skicka din bloggidé eller ett kort prov till oss, så publicerar vi gärna dina texter. Var med och gör *Wasa Dagblad* till en plats för meningsfulla diskussioner och engagerande berättelser!

Kontakta oss på wasadagblad@gmail.com för mer info. Vi ser fram emot att höra av dig!

WASA DAGBLAD

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. . På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria och Monica gör en del av det rutinnässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden.

Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet.

Läsarnas texter är välkomna! Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det.

Chefredaktör är Hans Björknäs.
Redaktion: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Wasa, tel. +358-40-5462455.

Redaktionen i Helsingfors: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. .

E-post: wasadagblad@gmail.com

FRÅN LÄSARNA

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

ANNONSERA I WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dagstidning.

Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png,

WASA DAGBLAD
wasadagblad@gmail.com

HOROSKOP FÖR JANUARI 2026

Januarihoroskop för 2026: Börja året med ett skratt

Väduren (21.3–19.4): Du kastar dig in i januari som en bergsget på kaffein. Kom ihåg att inte alla toppar är värda att bestiga – särskilt inte när det finns nya serier på Netflix.

Oxen (20.4–20.5): Du är envis och optimistisk denna månad. Någon föreslår att du testat en grönkålssmoothie. Säg nej. Dina smaklökar för-tjänar bättre.

Tvillingarna (21.5–20.6): Din dubbla personlighet skiner i januari – antingen börjar du en yogakurs eller tittar på true crime-dokumentärer med en pizza i handen. Båda räknas som framgång.

Kräftan (21.6–22.7): Hemmet är din trygga hamn i januari. Tyvärr är kylskåpet det också. Kom ihåg: snacks är känslor.

Lejonet (23.7–22.8): Nytt år, nya du! Fast ärligt talat, kronan du köpte i december är fortfarande kvar på huvudet. Fortsätt regera, majestät.

Jungfrun (23.8–22.9): Du har redan färgkodat och organiserat dina nyårs-löften. Ta det lugnt – du kommer ändå att glömma dem i februari.

Vågen (23.9–22.10): Jakten på balans sätts på prov när soffan och gymkortet kämpar om din uppmärksamhet. Spoiler: soffan vinner.

Skorpionen (23.10–21.11): Du utstrålar mystik i januari. Eller så är det bara för att du inte svarat på förra årets meddelanden. Fortsätt vara gåtfull.

Skytten (22.11–21.12): Du längtar efter äventyr i år. Men din största resa kan bli turen till brevlådan i tofflor. Små steg framåt.

Stenbocken (22.12–19.1): Det här är din tid, bergsgeten! Du klättrar både på karriärstegar och isiga gator med beslutsamhet. Försök att inte halka på någon av dem.

Vattumannen (20.1–18.2): Stjärnorna förutspår intellektuella insikter i januari. Eller kanske bara att du löser Wordle på två försök. Genialt ändå.

Fiskarna (19.2–20.3): Dina känslor svallar högt, men så gör även din charm. Utnyttja det och övertyga någon att skotta snön åt dig.